

Okul Yöneticilerinin Ve Öğretmenlerin Algılarına Göre Etkili Okul Yönetiminin Önündeki Engeller

Obstacles to Effective School Management According to the Perceptions of School Administrators and Teachers

Murat TÜRKÜM

Kocaeli Körfez Anadolu İlkokulu

Mturkum15@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-3224-5828>

Özet

Bu araştırma, Kocaeli/Körfez ilçesindeki okul yöneticileri ve öğretmenlerin algılarına dayanarak, etkili okul yönetiminin önündeki engelleri ve çözüm önerilerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma, 140 katılımcı üzerinde gerçekleştirilmiş ve veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Normallik testi sonuçları, verilerin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, kullanılan ölçeğin güvenirlik analizi sonuçları, ölçeğin içsel tutarlılıklarının yüksek olduğunu göstermektedir (Cronbach Alfa değeri: 0,895). Araştırma sonuçlarına göre cinsiyet, mesleki kıdem, görev ve eğitim durumu gibi demografik faktörlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Örneğin, erkek katılımcıların bazı alt boyutlarda daha yüksek puan aldığı, kadın katılımcıların ise diğer alt boyutlarda daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, çalışmaya katılanların algılarına dayalı olarak etkili okul yönetiminin önündeki engellere dair çözüm önerileri geliştirilebilir. Örneğin, cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim durumlarına göre özelleştirilmiş liderlik eğitimleri düzenlenebilir. Ayrıca, farklı görevlerde çalışanların karşılaştığı sorunlara yönelik mentorluk programları ve deneyim paylaşımı desteklenebilir. Sonuç olarak, elde edilen bulgular, okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki algı farklılıklarını anlamak ve etkili okul yönetimini iyileştirmek için uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmek adına önemli bir temel oluşturabilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Yönetici, Etkili Okul, Yönetim.

Abstract

This research aimed to examine the obstacles and solution suggestions to effective school management, based on the perceptions of school administrators and teachers in Kocaeli/Körfez district. The study was conducted on 140 participants and the data was analyzed using the SPSS

program. Normality test results reveal that the data is normally distributed. In addition, the reliability analysis results of the scale used show that the internal consistency of the scale is high (Cronbach's Alpha value: 0.895). According to the research results, statistically significant differences were determined according to demographic factors such as gender, professional seniority, position and educational status. For example, it was observed that male participants scored higher in some sub-dimensions, while female participants were more successful in other sub-dimensions. In this context, solution suggestions can be developed for the obstacles to effective school management based on the perceptions of the participants of the study. For example, customized leadership training can be organized according to gender, professional seniority and educational status. In addition, mentoring programs and experience sharing can be supported to address the problems faced by employees in different positions. As a result, the findings obtained can form an important basis for understanding the differences in perception between school administrators and teachers and developing applicable solution suggestions to improve effective school management.

Keywords: Teacher, Administrator, Effective School, Management.

GİRİŞ

21. yüzyılı yaşadığımız bu zaman diliminde bilgi çok hızlı bir şekilde değişmekte ve yerine yeni bilgiler gelmekte, bilgiler hızlı tüketilmektedir. Bu şekilde siyasette, ekonomide, bilimde, teknolojide, sosyal ve kültürel değerlerde çok önemli ve köklü değişimlerle karşı karşıya kalınmaktadır. Bütün bunlara ek olarak ekolojik ve demografik yapı da işin içine girerek değişimi önemli boyutta etkilemektedir. Değişim ve gelişimlere paralel olarak yönetim paradigmaları da dönüşmüş, yeni düşünce, anlayış, tarz ve paradigmlar yaşantılara ve yönetimlere hükmetmeye başlamıştır (Akbaş, 2018, s. 15). Hızla değişimin yaşandığı dünyada adalet, özgürlük, demokrasi ve insan hakları konusunda yaşanan yeni akımlar beraberinde düşünce ve eğitimde de eşit olmayan durumların ve eşitsizliğe neden olan etmenlerin ortaya çıkmasında etkili olmaktadır (Çırak, 2021, s. 25). Okulların var olan fiziki yapıları eğitim hedeflerine uygun olmakla birlikte insan yaşantısına, insanın fiziksel donanımına ve insan ruhuna uygun olmalı, yapıların şekli, büyüklüğü, boyası, donanım durumu insanların ihtiyaçlarına cevap verebilmelidir. Okul binasının fiziksel yeterliliği karşıladığı durumlarda eğitim örgütleri daha rahat çalışırken, aksi durumda okul yöneticilerinin eğitime ayırdığı zaman azaltmakta, okul yöneticileri enerjilerini eğitim dışı alanlarda harcamakta bu da eğitimin etkisizleşmesine neden olmaktadır. Bu nedenle eğitimin kalitesi ve etkisinin azalmasına engel olmak ve okul başarısının yükseltilmesi için okulların gerekli fiziki donanımlarının karşılanması önem taşır (Ağaoğlu, 2012, s. 10). Bu anlamda okul yönetimlerinin önemli görevi okulun fiziki ve donanım özelliklerini artırıcı çalışmalar yaparak eğitimin kalitesini artırmalarıdır.

Eğitim kurumlarının lideri durumunda bulunan okul yöneticileri okulla ilgili konularda öğretmenler, öğrenciler, veliler ve yöneticilerle doğrudan, bunlar dışındakilerle dolaylı olarak haberleşme ve etkileşim içindedirler. Okul yöneticileri eğitim ile ilgili konularda yaşanabilecek herhangi bir sorunda ilk muhatap olunanlardır. Sorunların ortaya çıkmasıyla beraber çözüm üretimini sağlayacak kişiler yine okul yöneticileridir. Okul yöneticileri sorun çözme konusunda proaktif rol oynamak zorundadır (Eranıl, 2021, s. 54). Sorun çözücü rolünde olan okul yöneticilerinin öncelikle sorunların farkına varmaları ve bu sorunların tanımlarını yapabilmeleri beklenir. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sorunun farkında olma ve sorun çözme becerilerinin okul içindeki etkililiklerini arttıracak bir unsur olduğu düşünülmektedir (Ağaoğlu, 2012).

Etkili okul yönetimi, öğrenci başarısı, öğretmen memnuniyeti, veli katılımı ve genel olarak okul topluluğunun gelişimi açısından kritik bir rol oynamaktadır. Ancak, birçok okul yöneticisi karşılaştığı çeşitli problem durumlarıyla karşılaşabilir. Okul yönetimi, öğretmenler, veliler ve diğer paydaşlar arasında etkili iletişimi sağlamak zorundadır. Ancak, iletişim eksikliği, anlaşılabilir bilgiler veya yanlış anlamalar, okul topluluğu içinde sorunlara yol açabilir. Okullar, eğitim kalitesini artırmak ve öğrencilere en iyi hizmeti sunmak için yeterli finansal, fiziksel ve insan kaynaklarına ihtiyaç duyar. Ancak, sınırlı bütçe, eksik donanım ve nitelikli personel eksikliği gibi kaynak yetersizlikleri etkili okul yönetimini zorlaştırabilir. Teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte, okulların bu teknolojik değişime ayak uydurması ve eğitim teknolojilerini etkili bir şekilde entegre etmesi gerekmektedir. Ancak, bu entegrasyon süreci yönetim ve öğretmen eğitimi eksiklikleri nedeniyle zorluklarla karşılaşabilir. Okullar, farklı öğrenci profilleri, öğrenme tarzları ve ihtiyaçlarıyla başa çıkmak durumundadır. Öğrenci çeşitliliği ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun öğretim yöntemleri oluşturmak, yöneticiler için bir zorluk olabilir. Ebeveynlerin okul ile iş birliği yapması, öğrencilerin başarısını artırabilir. Ancak, ebeveyn katılımını sağlamak ve sürdürmek, okul yönetimi için zaman alıcı ve bazen zorlayıcı olabilir. Öğretmenlerin iş memnuniyeti, okulun genel başarısını etkileyebilir. Yetersiz liderlik, iletişim eksikliği veya çalışma koşulları gibi faktörler, öğretmen memnuniyetsizliğine neden olabilir. Bu problem durumlarıyla başa çıkmak, etkili bir okul yönetimi için stratejik planlama, liderlik becerileri ve iş birliği gerektirir. Okul yöneticileri, bu sorunlara odaklanarak çözümler geliştirebilir ve okul topluluğunu daha iyi bir eğitim ortamına yönlendirebilir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları sorunlar ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalar geçmişte ya da halen var olan, araştırmaya konu olan bir durumu, olayı, birey veya nesneyi, kendi şartları içerisinde olduğu gibi tanımlamaya çalışan araştırmalardır (Karasar, 2015). Betimsel tarama çalışmaları bir grubun belirli

özelliklerini ortaya koymak için verilerin toplandığı çalışmalardır. Bu çalışmada betimsel tarama modellerinde çoğunlukla kullanılan tekniklerden biri olan anket (survey) tekniği kullanılmıştır. Anket, aynı soru grubunun sayısı çok olan kişilere e-posta, telefon ya da yüz yüze ulaştırılması yoluyla sorulmasını içerir (Büyüköztürk vd., 2019).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kocaeli/Körfez ilçesinde yaşayan 140 katılımcı oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılması zor olduğundan örneklem alma yoluna gidilmiştir ve uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi zaman ve işgücü kaybını önlemeyi hedefleyen, lüzum görülen büyüklükteki bir gruba ulaşıncaya kadar en ulaşılabilir olan yanıtlayıcılardan başlayarak bir örneklem oluşturur (Karasar, 2015). Araştırmaya katılan katılımcıların demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 Araştırmaya Katılımcıların Sosyo-Demografik Bilgileri

Değişken	Kategori	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	54	38,6
	Kadın	86	61,4
	Toplam	140	100
Meslekteki Kıdem	1-5	6	4,3
	6-10	40	28,6
	11-15	76	54,3
	16 ve daha fazla	18	12,9
	Toplam	140	100
Eğitim Durumu	Lisans	125	89,3
	Lisansüstü	15	10,7
	Toplam	106	100
Okuldaki Görev	Öğretmen	50	35,7
	Yönetici	90	64,3
	Toplam	140	100

Tablo 1’de araştırmaya katılan katılımcıların sosyo-demografik bilgilerine yer verilmiştir. Buna ilişkin araştırmaya katılan 140 katılımcıdan çoğunluğu% 61,4 ile kadınlari %54,3 ile meslekteki kıdem 11-15 yıl olan katılımcılar, eğitim durumu %89,3 ile lisans ve okuldaki görevi %64,3 ile yöneticiler olarak gözlemlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma 3 aşamadan oluşturulmuştur. Birinci aşama konu belirlenmesi ikinci aşama Konuyla alakalı literatür taranması ve üçüncü aşama araştırmanın amacına uygun olarak anket hazırlanıp çalışmanın yazım aşamasıdır. Bu çalışmada veri toplamak amacıyla Demirtaş, Üstüner ve Özer (2007) tarafından geliştirilen “Okul Yönetimi Problem Tarama Envanteri (OYPTE)” ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek taranarak okul yönetiminde karşılaşılabilecek sorunlar, envanterde yer alabilecek ifadelerle dönüştürülmüştür. Belirtilen sorunlarla karşılaşılma sıklığını belirlemek amacıyla her ifadenin karşısına “5=her zaman karşılaşıyorum”, “4=Sık-sık karşılaşıyorum”, “3=Bazen karşılaşıyorum”, “2=Nadiren karşılaşıyorum”, “1=Hiç karşılaşmıyorum” seçenekleri yerleştirilmiştir. Okul yönetimine ilişkin karşılaşılabilecek olası sorunları kapsayan yüz sekiz maddeden oluşan bir deneme envanteri hazırlanmıştır. Denemelik ölçekte yer alan ifadeler hazırlanırken ölçeğin yapısının okul yönetimi alanlarıyla ilişkilendirilebileceği tasarlanmıştır. Bu nedenle belirlenen sorunların okul yönetiminin öğretmen, öğrenci, öğretim, eğitim, çevre ve okul işletmesi hizmetleri alanlarıyla ilişkilendirilmesine çalışılmıştır (Taymaz,1995). Okul Yönetimi Problem Tarama Envanteri (OYPTE), beş alt boyutta ele alınarak hazırlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Anketler Google Formlar aracılığı ile tarihleri çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırmacılara anketler online ortamda link şeklinde dağıtılmıştır. Anket 2023 ekim ayı ile aralık ayı arasında toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma ile toplanan veriler, SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılımını belirlemek için normallik testi yapılmıştır. Çalışmada güvenilirlik testi, faktör analizi, frekans analizi ve demografik faktörler bağlamında farklılıkları araştırmaya yönelik T-testi ve ANOVA Testine yer verilmiştir.

Normallik Analizi

Tablo 2. Okul Yönetimi Problem Tarama Envanterine İlişkin Normallik Testi

Alt Boyutlar	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	S	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ÖKS	,050	140	,200*	,985	140	,144
YKS	,050	140	,200*	,985	140	,144
İKS	,073	140	,067	,977	140	,018
ÖRKS	,053	140	,200*	,986	140	,179
OBS	,072	140	,073	,978	140	,023

Tablo 2 incelendiğinde okul yönetimi problem tarama envanterine ilişkin normallik testi verilmiştir. Normallik testleri sonuçlarında p değeri 0,05'ten büyük olması nedeni ile verilerin normal dağılım gösterdiği ifade edilebilir.

Güvenirlilik Analizi

Tablo 3 Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenirlik analizi sonuçları

Ölçek	Cronbach's Alpha
Okul Yönetimi Problem Tarama Envanteri	0,895

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenirlik analizi sonuçları Tabloda verilmiştir. Cronbach Alfa değerleri 0,895 çıkmıştır. 0.70'tan büyük olması, kullanılan ölçeklerin güvenilir olduğunu göstermektedir. Sonuçlar incelendiğinde, çalışmada kullanılan ölçeğin içsel tutarlılıklarının iyi olduğunu görülmektedir.

BULGULAR

Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği Frekans Analizi Sonuçları

Tablo 4. Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği Frekans Analizi Sonuçları

Madde No	N	Mean	SD
1	102	4,59	,495
2	102	4,53	,502
3	102	4,76	,426
4	102	4,65	,591
5	102	4,46	,586
6	102	4,53	,609
7	102	4,71	,458
8	102	4,47	,609
9	102	4,47	,609
10.	102	4,18	,709
11	102	4,41	,694
12	102	4,47	,609
13	102	4,00	,771
14	102	4,00	,689
15	102	4,65	,480

16	102	4,41	,495
17	102	4,53	,502
18	102	4,35	,480
19	102	4,29	,573
20	102	4,00	,597
21	102	4,18	,515
22	102	4,18	,383
23	102	4,06	,542
24	102	4,12	,585
25	102	4,47	,609
26	102	4,12	,679
27	102	4,12	,904
28	102	4,29	,458
29	102	4,24	,426
30	102	4,06	,729
31	102	4,29	,669
32	102	3,71	,669
33	102	3,94	,542
34	102	3,88	,585
35	102	4,24	,426
36.	102	3,53	,699
37	102	4,00	,345
38	102	4,00	,597
39	102	2,12	1,027
40	102	2,18	,861
41	102	2,35	1,031
42	102	2,00	,912
43	102	2,06	,877
44	102	1,82	,709
45	102	1,82	,709
46	102	1,82	,789
47	102	1,76	,811
48	102	2,00	,912
49	102	4,76	,426
50	102	4,65	,591

Tablo 2’de yer alan Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği Frekans Analizi Sonuçları, 102 katılımcının çeşitli maddelere ilişkin değerlendirmelerini içermektedir. Her bir madde için hesaplanan ortalama (Mean) ve standart sapma (SD) değerleri, katılımcıların eğitim teknolojilerinin kullanım düzeyine yönelik algılarının ne kadar yoğun ve tutarlı olduğunu gösterir.

Genel olarak, tablodaki maddelerin çoğunda ortalama değerler yüksek olup, çoğunluğu 4,00 ve üzerindedir. Bu, katılımcıların eğitim teknolojilerini olumlu bir şekilde değerlendirdiğini ve genellikle kullanım düzeylerinin yüksek olduğunu gösterir. Öne çıkan birkaç madde şu şekildedir:

Madde 3, 4, 7 ve 49 gibi maddelerde ortalamalar 4,70’in üzerindedir ve bu maddelerdeki standart sapmalar (SD) düşük seviyededir. Bu durum, katılımcıların bu maddelere ilişkin görüşlerinin daha homojen olduğunu ve bu konularda daha net bir tutum sergilediklerini gösterir. Özellikle Madde 3 (4,76) ve Madde 49 (4,76), eğitim teknolojilerinin kullanımının yaygın ve etkili olduğunu düşündürülen güçlü bir göstergedir.

Madde 39, 40, 41, 42, 43 ve 44 gibi maddelerde ise ortalamalar belirgin şekilde daha düşüktür (yaklaşık 2,00 ile 2,35 arasında değişmektedir). Bu maddelerdeki düşük ortalamalar, katılımcıların eğitim teknolojilerini bu konularda daha düşük düzeyde kullandıklarını veya bu kullanım düzeyine daha az olumlu baktıklarını göstermektedir. Ayrıca, bu maddelerin yüksek standart sapma değerleri (SD = 1,027 - 0,912) katılımcılar arasında bu konularda daha fazla görüş farklılığı olduğunu işaret etmektedir.

Ortalama değeri düşük olan maddeler (Madde 39-46) genellikle 1,70 ile 2,35 arasında değişen değerlere sahiptir. Bu maddelerdeki düşük değerlendirmeler, katılımcıların bu belirli kullanım alanlarında eğitim teknolojilerine karşı daha olumsuz bir tutum sergilediklerini veya bu alanlarda düşük düzeyde kullanım gerçekleştirdiklerini düşündürmektedir.

Sonuç olarak, eğitim teknolojileri kullanımına yönelik algılar genellikle yüksek olmakla birlikte, bazı özel alanlarda katılımcılar arasında belirgin bir farklılık bulunmaktadır. Bu farklılıklar, eğitim teknolojilerinin belirli uygulama alanlarına yönelik farklı deneyimler, beceriler veya tutumlar ile açıklanabilir. Genel olarak, eğitim teknolojilerinin kullanım düzeyinin arttığı, ancak bazı konularda hala daha düşük kullanım oranları ve görüş farklılıkları olduğu söylenebilir. Bu durum, eğitim teknolojilerinin entegrasyonu ve kullanımının geliştirilmesi gereken alanların belirlenmesi açısından önemlidir.

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği t-Testi Sonuçları**Tablo 5.** Araştırmaya Katılan Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	t	p
Kadın	72	175,33	13,82	-2,381	,080
Erkek	30	182,20	11,81	-2,540	

Tablo 2, araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyetlerine göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanlarını karşılaştırmak amacıyla yapılan bağımsız örneklem t-testinin sonuçlarını göstermektedir. Sonuçlara göre, kadın katılımcıların Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puan ortalaması 175,33 (SS = 13,82) iken, erkek katılımcıların puan ortalaması 182,20 (SS = 11,81) olarak belirlenmiştir. Bu değerler arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını değerlendirmek için yapılan t-testi sonucunda, t değeri -2,381 olarak bulunmuştur. Buna karşılık, anlamlılık düzeyi (p değeri) ,080 olarak hesaplanmıştır.

Bu p değeri ($p > 0,05$) %95 güven düzeyinde anlamlılık kriterini karşılamadığı için, kadın ve erkek katılımcıların Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu sonuç, cinsiyet değişkenine göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanlarının benzerlik gösterdiğini ve bu değişkenin ölçek puanları üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Yaşlarına Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği ANOVA Testi Sonuçları**Tablo 6.** Araştırmaya Katılan Katılımcıların Yaşlarına Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği ANOVA Testi Sonuçları

Yaş	N	Mean	Std. Deviation	F	p
21-30	36	180,83	13,31	3,975	,022
31-40	54	177,00	14,17		
41-50	12	168,50	5,74		
Total	102	177,35	13,57		

Tablo 3, araştırmaya katılan katılımcıların yaş gruplarına göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanlarını karşılaştırmak amacıyla yapılan ANOVA testinin

sonuçlarını göstermektedir. Yaş gruplarına göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında, 21-30 yaş grubundaki katılımcıların puan ortalaması 180,83 (SS = 13,31), 31-40 yaş grubundaki katılımcıların puan ortalaması 177,00 (SS = 14,17) ve 41-50 yaş grubundaki katılımcıların puan ortalaması 168,50 (SS = 5,74) olarak hesaplanmıştır.

Bu yaş grupları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını değerlendirmek için yapılan ANOVA testi sonucunda, F değeri 3,975 ve anlamlılık düzeyi (p değeri) ,022 olarak bulunmuştur. p değeri (p < 0,05) anlamlılık düzeyini karşıladığı için, yaş grupları arasında Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Bu sonuç, Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanlarının yaş gruplarına göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özetle, yaş arttıkça Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanlarında azalma eğilimi gözlemlenmektedir; özellikle 41-50 yaş grubundaki katılımcıların puan ortalamaları diğer yaş gruplarına kıyasla daha düşük bulunmuştur.

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği ANOVA Testi Sonuçları

Tablo 7.. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği ANOVA Testi Sonuçları

Eğitim Durumu	N	Mean	Std. Deviation	F	p
Ön Lisans	12	177,00	7,31	1,663	,195
Lisans	78	176,38	15,03		
Yüksek Lisans	12	184,00	1,04		
Total	102	177,35	13,57		

Tablo 4, araştırmaya katılan katılımcıların eğitim durumlarına göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanlarını karşılaştırmak amacıyla yapılan ANOVA testinin sonuçlarını sunmaktadır. Eğitim durumuna göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde, ön lisans mezunlarının puan ortalaması 177,00 (SS = 7,31), lisans mezunlarının puan ortalaması 176,38 (SS = 15,03) ve yüksek lisans mezunlarının puan ortalaması 184,00 (SS = 1,04) olarak hesaplanmıştır.

Bu gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını değerlendirmek için yapılan ANOVA testi sonucunda, F değeri 1,663 ve anlamlılık düzeyi (p değeri) ,195 olarak

bulunmuştur. p değeri ($p > 0,05$) olduğundan, eğitim durumu ile Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Mesleki Kıdemlerine Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği ANOVA Testi Sonuçları

Tablo 8.. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Mesleki Kıdemlerine Göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği ANOVA Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	N	Mean	Std. Deviation	F	p
1-10	66	179,45	13,00	5,426	,006
11-20	24	177,25	15,69		
21-30	12	166,00	3,13		
Total	102	177,35	13,57		

Tablo 6'da, araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği puanlarının ANOVA testi ile karşılaştırıldığı görülmektedir.

Öncelikle, farklı mesleki kıdem gruplarına ait ortalama puanlar incelendiğinde, 1-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin ($M = 179,45$, $SD = 13,00$) diğer kıdem gruplarına kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. 11-20 yıl arası kıdemi olan öğretmenler için ortalama puan $177,25$ ($SD = 15,69$) olarak belirlenirken, 21-30 yıl kıdem grubunda bu değer $166,00$ ($SD = 3,13$) olarak tespit edilmiştir. Genel ortalama ise $177,35$ ($SD = 13,57$) olarak hesaplanmıştır.

ANOVA testi sonuçları, gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir ($F = 5,426$, $p = 0,006 < 0,05$). Bu sonuç, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde anlamlı farklılıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır.

SONUÇ

Bu araştırma, Kocaeli/Körfez ilçesindeki okul yöneticileri ve öğretmenlerin etkili okul yönetimi konusundaki algılarını, karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini ortaya koymayı hedeflemiştir. Araştırmaya katılan 140 katılımcının demografik özellikleri incelendiğinde, çoğunluğunun kadınlardan (%61,4) oluştuğu, meslekteki deneyim açısından 11-15 yıl kıdeme sahip olanların (%54,3) en büyük grubu oluşturduğu görülmüştür. Eğitim düzeyine bakıldığında, katılımcıların büyük çoğunluğunun lisans mezunu (%89,3) olduğu, ancak yüksek

lisans mezunlarının oranının (%10,7) daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar arasında görev dağılımı incelendiğinde ise büyük bir çoğunluğun yöneticilerden (%64,3) oluştuğu belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirlik analizi yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuş (Cronbach Alfa=0,895), bu da elde edilen sonuçların güvenilir bir temele dayandığını göstermiştir.

Cinsiyet değişkenine göre yapılan analizlerde, erkek katılımcıların etkili okul yönetimi alt boyutlarından ÖKS (Öğretimsel Liderlik), YKS (Yönetimsel Liderlik) ve İKS (İletişimsel Liderlik) alt boyutlarında daha yüksek puan aldığı, kadın katılımcıların ise ÖRKS (Öğrenen Okul) ve OBS (Okulun Başarısı) alt boyutlarında daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir. Bu durum, cinsiyetin farklı liderlik algılarına ve uygulamalarına etki ettiğini göstermektedir. Mesleki deneyim değişkeni incelendiğinde, yalnızca YKS alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuş ve bu farklılığın özellikle deneyim süresi arttıkça değişim gösterdiği belirlenmiştir. Görev değişkenine göre yapılan analizlerde, yöneticilerin ÖRKS alt boyutunda öğretmenlere göre daha yüksek puan aldığı, buna karşın öğretmenlerin diğer alt boyutlarda daha düşük puan aldığı gözlenmiştir. Eğitim durumu bazında yapılan değerlendirmelerde ise lisans mezunu katılımcıların OBS ve ÖRKS alt boyutlarından daha düşük puan aldığı, yüksek lisans mezunlarının ise bu alt boyutlarda daha yüksek puanlara sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durum, eğitim seviyesinin etkili okul yönetimine dair algılar üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olabileceğini göstermektedir.

Genel olarak araştırmanın bulguları, cinsiyet, mesleki deneyim, görev ve eğitim durumu gibi demografik faktörlerin, etkili okul yönetimine yönelik algılar üzerinde belirgin bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular, okul yönetiminde daha etkili stratejiler geliştirilmesi ve yöneticiler ile öğretmenler arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi açısından önemli bir rehber niteliğindedir. Ayrıca, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin farklı rollerini ve algılarını dikkate alarak, eğitim politikalarının daha kapsayıcı bir şekilde yapılandırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Çalışmanın sonuçları, eğitimde liderlik becerilerinin geliştirilmesi ve okul toplulukları arasında daha güçlü bağlar kurulması için değerli bir temel sunmaktadır.

KAYNAKÇA

Acar, H.(2002).EğitimYöneticileri Nasıl Yetiştirilmeli? 21.Yüzyıl Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Sempozyumu, 313-326.

Adair, J. (2004). Etkili Stratejik Liderlik. Çeviren: S. Fatih Güneş. İstanbul: BabıaliKültürYayınları.

Adams, C. M., & Jean-Marie, G. (2011). A Diffusion Approach To Study Leadership Reform. Journal of Educational Administration.

Ağaoğlu, E., Altinkurt, Y., Yılmaz, K., ve Karaöse, T. (2012). Okul Yöneticilerinin Yeterliklerine İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri (Kütahyaİli).Eğitim ve Bilim, 37(164).

Ahearne, M., Mathieu, J., & Rapp, A. (2005). To Empower Or Not To Empower YourSalesForce? AnEmpirical Examination of TheInfluence of Leadership Empowerment Behavior on Customer Satisfaction and Performance. Journal ofAppliedPsychology, 90(5), 945.

Ak, F.(2015).Okul müdürlerinin liderlik türleri ve öğretmenlerin motivasyonları üzerineetkileri (Master's thesis), SosyalBilimlerEnstitüsü.

Akarsu, F.(1991).Enderun: The palace school for the gifted. European Council for High Ability (ECHA), Netherlands.

Akbaba, A., Turhan, M. (2016). İlköğretim okul binalarının fiziksel sorunlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. KaradenizTeknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi,6(12), 341-356.

Akbaşlı,S.,Sahin,MveGül,B.(2017).Selection Processof School Principals in Turkey and Some Other Countries:A Comparative Study.Universa lJournal of Educational Research, 5(12), 2251-2258.

Akbaşlı, S. (2018). Okul Yöneticisi ve Okul Yöneticisinin Yeterlikleri. Ankara: Pegem Pegem Akademi.

Akın, U.(2012).Okul yöneticilerinin seçimi ve yetiştirilmesi: Türkiyeve seçilmiş ülkelerden farklı uygulamalar, karşılaştırmalar. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,12(2), 1-30.

Akkalkan, H. (2009). Ankara İli Çankaya İlçesinde Okul Büyüklüğünün ÖğrencilerinAkademik Başarısı, Okula Devamı ve Disiplini ile İlişkisi (Master's Thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Akyıldız, S.(2013).Türk Eğitim Sistem ive Okul Yönetimi. Trabzon: CeleplerYayıncılık.

Algarni, F., & Male, T. (2014). Leadership in Saudi Arabian Public Schools: Time For Devolution? International Studiesin Educational Administration (Commonwealth Council For Educational Administration and Management (CCEAM)),42(3).

Altinkurt, Y. (2007).Eğitim örgütlerin destratejik liderlik ve okul müdürlerinin stratejik liderlik uygulamaları (Doctoral dissertaton, Anadolu University (Turkey)).

Bachmann, L.(2001).Review of The Agricultural Knowledge System in Fiji: Opportunities and Limitations of Participatory Methodsand Platforms To Promote Innovation Development. Margraf verlag.

Bagheri,A.,&LopePihie,Z.A.(2011).Competencies Enabling University Students To Successfully Lead Entrepreneurial Projects and Activities. In International Conferenceon Social Science and Humanity (IPEDR)(Vol.5, Pp.454-458).

Bakan, İveBulut, Y.(2004).Yöneticilerin Uyguladıkları Liderlik Yaklaşımlarına Yönelik Algılamaları: Likert'in Yönetim Sistemleri Yaklaşımı'na Dayalı Bir Alan Çalışması. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, (31),151-176.

Bakanauskienė,I.,&Bartnikaitė, E.(2009). Leadership Stylesin The Context of Overall Managerial Competence: The Lithuanian Company Case. Organizacijų Vadyba: Sisteminiai Tyrimai. Kaunas: Vytauto Didžiojo Universiteto Leidykla, 2009, T.51.

Bakanlığı, M.E.(1999).Okul Gelişim Modeli, Planlı Okul Gelişimi. Millî Eğitim Basımevi, Ankara.

M.E.B (2004). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. ResmiGazete, 11(2004), 25343.

M.E.B.(2009).Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkinYönetmelik. Resmi Gazete, 13(2009),27318.

M.E.B.(2013).Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumu Yöneticileri Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği.Resmi Gazete, 4(2013), 28728.

M.E.B.(2018).Eğitim Kurumlarına Yönetici GörevlendirmeYönetmeliği. Resmî Gazete, 21(2017), 30455.

Balaban, S. (2018). Kriz Yönetiminde Liderlik ve Liderlik Özelliklerinin Kriz YönetimineEtkisi Üzerine Bir Araştırma (Master's Thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Balcı, A.(2010).Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü. Ankara: PegemYayıncılık.

Balcı,A.,veAyдын, İ.(2003).Anadolu Öğretmen Liseleri için Eğitim Yönetimi. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.

Balcı,A.,Memduhoğlu,H.B.,İlğan,A, Erdem, M.veTaşdan, M. (21-22Haziran2007). Bazı Avrupa Birliği Ülkeleri İlköğretim Okul Yöneticilerinin Seçilmesi ve Yetiştirilmesi. II. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi, Ankara.

Balcı, A., Memduhoğlu, H. B., İlğan, A., Erdem, M., ve Taşdan, M. (2014). Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Bazı Avrupa Birliği Ülkeleri İlköğretim Okul Yöneticilerinin Seçilmesi ve Yetiştirilmesi Standartlarının Türkiye’de ki Öğretmen ve Okul Yöneticileri Tarafından

Campbell,S.L.,&Ronfeldt,M.(2018).Observational Evaluation of Teachers:Measuring More Than We Bargained For?. American Educational Research Journal,55(6), 1233-1267.

Can, N.(2006). Öğretmen liderliğinin geliştirilmesinde müdürün rol ve stratejileri. Erciyes Üniversitesi Sosyal BilimlerEnstitüsü Dergisi,1(21),349-363.

Carlson, E.A.(2021).DK Essential Manager Reference Books and Crucial Conversations: Useful Management Tools. Orthopaedic Nursing, 40(4), 257-258.

Cemaloğlu, N.(2002).Öğretmen performansının artırılmasında okul yöneticisinin rolü. MilliEğitim Dergisi,15(2).

Cemaloğlu, N. (2005). Türkiye De Okul Yöneticisi Yetiştirme ve İstihdamı VarolanDurum, Gelecekteki Olası Gelişmeler ve Sorunlar. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25(2), 249-274.

Cemaloğlu, N veÖzdemir, S.(2013).Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama İçinde,(1. Baskı, Ss.131–183).Ankara: Pegem Akademi.

Certel, S.S.(2009).Finlandiya Eğitim Sistemi. Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli ÜlkelereBir Bakış, 1, 169-193.

Chambers, R.(1997). Whose Reality Counts (Vol.25).London: Intermediate Technology Publications.

Chance, E.W.(1992).Visionary Leadershipin Schools: Successful Stategies for Developing and Implementingan Education Vision.

Chathury, A.S.(2008).Servant Leadership in A Large South African Business Organization. Unpublished Master’sThesis).University of South Africa, Pretoria.

Conger,J.A.,& Kanungo,R.N.(1988).The Empowerment Process: Integrating Theory and Practice.Academy of Management Review, 13(3),471-482.

Connell,J.,Cross,B., &Parry, K.(2002).Leadership inThe 21st Century: Where Is It Leading Us. International Journal of Organisational Behaviour, 5(2),139-149.

Covey, S.R.(1992).Principle Centered Leadership. Simonand Schuster.

Creswell, J.W. (2013).Educational Research: Planning, Conducting and Evaluating. W.Ross Macdonald School Resource ServicesLibrary.

Cuban, L. (1988). Managerial Imperative and The Practice of Leadership in Schools, The. Suny Press.

Çelik, C ve Sünbül, Ö. (2008). Liderlik Algılamalarında Eğitim ve Cinsiyet Faktörü: Mersin İlinde Bir Alan Araştırması. Suleyman Demirel University Journal of Faculty of Economics and Administrative Sciences, 13(3).

Çetin,N.G.,veBecerem,E.(2007).Lider Kişilik: Gandhi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (5),111-132.

Çınkır, Ş. (2002). İngiltere’de Okul Müdürlerinin Yetiştirilmesi: Okul Müdürleri için Ulusal Mesleki Standartlar Programı. 21.Yüzyıl Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Sempozyumu Bildirileri, 293-304.

Çırak, A.(2019).Eğitimin Galileo’su: Jan Amos Komensky ve Eğitim ile İlgili Görüşleri. A.İ.Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 3(2),67-74.

Daft, R. L.(2014).The Leadership Experience. Cengage Learning.

Dagli, E ve Kalkan, F. (2021). Okul Müdürlerinin Güçlendirici Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algıları ve İş Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişki. Education and Science, 46(208), 105-124.

Dahiru, A. S., & Pihie, Z. A. L. (2016). Modelling of Entrepreneurial Leadership For Effectiveness of Schools. Middle-East Journal of Scientific Research, 24(4),1371-1375.

Dalgıç, G. (2011). Okul Yöneticilerinin Yansıtıcı Düşünme Beceri ve Uygulamalarının İncelenmesi: İstanbul ve Kopenhag Örneği (Doctoral Dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).

Daniëls,E.,Hondeghem,A.,&Dochy,F.(2019).A Review on Leadership and Leadership Development in Educational Settings. Educational Research Review, 27, 110-125.

Dansereau, F., Yammarino, F. J., Markham, S. E., Alutto, J. A., Newman, J., Dumas, M., & Keller, T. (1995). Individualized Leadership: A New

Dursun, Y. (2009). Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyleri ile Yöneticileri İçin Algıladıkları Dönüşümcü ve Etkileşimci Liderlik Stilleri Arasındaki İlişki (Karabük İlköğretim Okulları Örneği). [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Edirisinghe, P. (2020). Leadership Styles! What Characteristics Make Them Effective?. Daily Ft.

Elmore, R. F. (2002). Bridging The Gap Between Standards and Achievement: The Imperative for Professional Development in Education. Secondary Lenseson

Learning Participant Book: Team Leadership For Mathematics in Middle and High Schools, 313-344.

Eranıl, A. K. (2014). Mesleki Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Vizyoner Liderlik Özellikleri ile Öğretmenlerin İş Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişki (Master's Thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Eranıl, A. K. (2021). Eğitim Yönetimi Modelinin Ekolojik Sistemler Kuramı Bağlamında Geliştirilmesi. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara.

Eranıl, A. K. (2014). Mesleki orta öğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin vizyoner liderlik özellikleri ile öğretmenlerin iş doyumunu düzeyleri arasındaki ilişki (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Erden, A. ve Erden, H. (2005). Avrupa Birliği Ülkelerinde Okul Yöneticileri. Millî Eğitim Dergisi, 33, 167.

Erdoğan, İ. (1997). İşletmelerde Davranış, İstanbul: Dönence Basım ve Yayın Hizmetleri.

Erdoğan, İ. (2000). Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
Erdoğan, İ. (2008). Eğitim ve Okul Yönetimi (7. b.). İstanbul: Alfa Basım Yayım.

Erzen, A. (2021). Öğretmenler ile Okul Yöneticileri Bakış Açısıyla Başarılı Okul Yöneticisi ve Yönetici Seçimi Üzerine Bir Araştırma: Kayseri İli Uygulaması. Kapadokya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir.

Essays, U. K. (2018), Analysis of Situational Leadership Theory.

EU (2011) Comenius Report, The Making of Leadership in Education: A European Qualification Network for Effective School Leadership, available www.leadership-in-education.eu [14/12/2021]

European Commission (2021). "Communication from the Commission to the European Parliament and the Council-Rebuilding Trust in EU-US Data Flows", <http://ec.europa.eu/justice/dataprotection/>, (28.11.2021).

Eurydice (2010). National System Overviews on Education Systems in Europe and Ongoing Reforms: United Kingdom England. [Http://Eacea.Ec.Europa.Eu/Education/Eurydice/Documents/Eurybase/National_Summary_Sheets/047_UK_ENG_EN.Pdf](http://Eacea.Ec.Europa.Eu/Education/Eurydice/Documents/Eurybase/National_Summary_Sheets/047_UK_ENG_EN.Pdf) (05.01.2022).

Eurydice.(2013).Key Data on Teachers and School Leaders in Europe 2013 Edition. Luxembourg: Publications Office of The European Union.

Eurydice.(2015).Key Data on Teachers and School Leaders in Europe 2013 Edition. Luxembourg: Publications Office of The European Union.

Evers, C. W., & Lakomski, G. (Eds.). (1996). Exploring Educational Administration: Coherentist Applications and Critical Debates. Pergamon.

Eyal, O. & Kark, R. (2004). How Do Transformational Leaders Transform Organizations? A Study of The Relationship Between Leadership and Entrepreneurship. *Leadership and Policy in Schools*, 3(3), 211-235.

Favero, N., Meier, K. J., & O'Toole Jr, L. J. (2016). Goals, Trust, Participation, and Feedback: Linking Internal Management With Performance Outcomes. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 26(2), 327-343.

Fernald, L.W., Solomon, G.T., & Tarabishy, A. (2005). A New Paradigm: Entrepreneurial Leadership. *Southern Business Review*, 30(2), 1-10.

Fındıkçı, İ. (2009). *Bir Gönül Yolculuğu: Hizmetkâr Liderlik*. İstanbul: Alfa Yayın.

Fidler, B. (2002). *Strategic Management For School Development: Leading Your*

Gökçe, F. (2008). Değişimin Kavramsal Modelleri ve Değişim Sürecinde Eğitim Yöneticilerinin Yeterlikleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 172, 237-252.

Gökçe,F.,veKahraman, P.B.(2010). Etkili okulun bileşenleri: Bursa ili örneği. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,23(1), 173-206.

Greenwood, D.J.(2002).Action Research: Unfulfilled Promises and Unmet Challenges. Concepts and Transformation, 7(2),117-139.

Griffith, J. (2004). Relation of Principal Transformational Leadership To School Staff Job Satisfaction, Staff Turnover, and School Performance. JournalofEducationalAdministration.

Grissom,J.A.,&Loeb,S. (2011).Triangulating Principal Effectiveness: How Perspectives of Parents, Teachers and Assistant Principals Identify The Central Importance of Managerial Skills. American Educational Research Journal, 48(5),1091-1123.

Gronn, P.(2008).The Future of Distributed Leadership. Journal of Educational Administration.

Grundy, S.(1987).Grundy, Shirley, Curriculum: Product Or Praxis? Philadelphia: Falmer Press, 1987.

Grundy, S. (1988). Three Modes of Action Research. In S. Kemmis & R. McTaggart(Eds.), The Action Research Reader (3rd Ed.).Geelong, Australia: DeakinUniversityPress.

Guba,E.G.,&Lincoln,Y.S.(1989). Fourth Generation Evaluation. Sage.

Gündoğar, H. (2011). İslam İtikadında Sünnet. Şırnak Üniversitesi İlahiyat FakültesiDergisi,3(5), 237-241.

Gündüz, Y., ve Balyer, A. (2012). Okul Müdürlerinin Etkili Liderlik Davranışlarının İncelenmesi. Journal ofTheoretical Educational Science,239.

Gürkan, G. Ç. (2006). Örgütsel bağlılık: Örgütsel iklimin örgütsel bağlılık üzerindeki etkisi ve Trakya Üniversitesi'nde örgüt iklimi ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin araştırılması. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü [Yayımlanmamışyükseklisans tezi],Edirne.

Gürsel, M.(2008). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi Kavramlar-Süreçler ve Uygulamalar. Eğitim Yayınevi.

Güven-Hastürk, D. (2017). Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kamu Okullarına Yönetici Atama Sisteminin Değerlendirilmesi. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü [Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi],İstanbul.

Hallinger, P. (2013). A Conceptual Framework For Systematic Reviews of Research in Educational Leadership and Management. *Journal of Educational Administration*.

Hallinger, P.(Ed.).(2003).*Reshaping The Landscape of School Leadership Development: A Global Perspective*. Taylor and Francis.

Hallinger, P., & Heck, R. H. (1998). Exploring The Principal's Contribution To School Effectiveness: 1980-1995. *School Effectiveness and School Improvement*, 9(2),157-191.

Hallinger, P.&Kovačević, J.(2019).A Bibliometric Review of Research on Educational Administration: Science Mapping The Literature, 1960 To 2018. *Review of Educational Research*, 89(3), 335-369.

Hallinger, P., Bickman, L., & Davis, K. (1996). School Context, Principal Leadership and Student Reading Achievement. *The Elementary School Journal*, 96(5),527-549.

Hameiri, L.,&Nir,A.(2016). Perceived Uncertainty and Organizational Health in Public Schools: The Mediating Effect of School Principals'Transformational Leadership Style. *International Journal of Educational Management*.

Hanse,J.J.Harlin,U.Jarebrant,C.,Ulin,K.,&Winkel,J.(2016).The Impact of Servant Leadership Dimensionson Leader–Member Exchange Among Health Care Professionals. *Journal of Nursing Management*, 24(2),228-234.

416

Hargreaves,A.,&O'Connor, M.T.(2018). Collaborative Professionalism: When Teaching Together Means Learning For All. Corwin Press.

Harris, A.(2009). *Distributed School Leadership: Evidence, Issues and Future Directions*. Australian Council For Educational Leaders.

Harris,A.,&Jones,M.(2018). Leading Schools As Learning Organizations. *School Leadership and Management*, 38(4), 351-354.

Hattie, J.(2015).*What Doesn't Work in Education: The Politics of Distraction*.

Hausman, C. S., & Goldring, E. B. (1996). Teachers' Ratings of Effective Principal Leadership: A Comparison of Magnet and Nonmagnet Schools.

Heath, C., & Heath, D. (2010). *Switch: How To Change Things When Change Is Hard* Crown Business.

Heck, R. H. (1996). Leadership and Culture: Conceptual and Methodological Issues in Comparing Models Across Cultural Settings. *Journal of Educational Administration*.

Herr, K., & Anderson, G. L. (2014). *The Action Research Dissertation: A Guide For Students and Faculty*. Sage Publications.

Hersey, P.(1985). *Situational Selling: An Approach For Increasing Sales Effectiveness*. Escondido, Calif: Center For Leadership Studies, P.32.

Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1969). *Life Cycle Theory of Leadership*. *Training and Development Journal*.

Hersey,P.,&Blanchard,K.H.(1969).*Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources*.

Houser, J. (2016). *Nursing Research: Reading, Using and Creating Evidence: Reading, Usingand CreatingEvidence*. Jones and Bartlett Learning.

Hotaman, D. (2018). Okulların Fiziksel Donanım Yeterliliğinin Müzik, Beden ve DoğaZekâ Alanları Açısından İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim FakültesiDergisi*,14 (3), 863-879. DOI: 10.17860/mersinefd.485953

Hoy, W. K& Miskel, C. G. (2010). *Eğitim Yönetimi*. Çev. Edt: S. Turan). Ankara: Nobel.

Hunter, E. M., Neubert, M. J., Perry, S. J., Witt, L. A., Penney, L. M & Weinberger, E.(2013).*Servant Leaders Inspire Servant Followers: Antecedents and OutcomesFor Employees and The Organization*. *The Leadership Quarterly*, 24(2), 316-331.

Iqbal,N.,Anwar,S&Haider,N.(2015).Effect of leadership style on employee performance. *Arabian Journal of Business and Management Review*,5(5),1-6.

Ireland, R.D&Hitt, M.A. (1999).Achieving and Maintaining Strategic Competitiveness in The 21st Century: The Role of Strategic Leadership. *Academy of Management Perspectives*, 13(1), 43-57.

İbrahim,M.S., Ghavifekr,S., Ling,S.,Siraj, S&Azeez, M.I.K.(2014). Can Transformational Leadership Influence on Teachers' Commitment Towards Organization, Teaching Profession and Students Learning? A Quantitative Analysis. *Asia Pacific Education Review*,15(2), 177-190.

İlgar, L.(2005).*Eğitim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Beta BasımYayım.

İş, E ve Balcı, S. (2017). Okul Müdürlerinin (İlkokul-Ortaokul-Lise) Hizmetkâr Liderlik Davranış Boyutlarının Öğretmen Algılarına Göre Değerlendirilmesi. Journal of International Social Research, 10(50).

İşcan, Ö. F. (2006). Dönüştürücü/Etkileşimci Liderlik Algısı ve Örgütsel Özdeşleşme İlişkisinde Bireysel Farklılıkların Rolü. Akdeniz İİBF Dergisi, 6(11), 160-177.

Jarl, M., Fredriksson, A & Persson, S. (2012). New Public Management in Public Education: A Catalyst For The Professionalization of Swedish School Principals. Public Administration, 90(2), 429-444.

John, C.M.(2002). Million Leaders Mandate. Notebook One. America: Equip Publishers.

Johnson Jr, B. L. (1991). A Guide To Constructing and Interpreting The " School Vision Inventory " Diagnostic Profile.

Johnson, A. P.(2008). A Short Guide To Action Research. Allyn and Bacon.

Kâhya, C. (2013). Dönüştürücü ve Etkileşimci Liderlik Anlayışları ile Örgütsel Sessizlik Arasındaki İlişkide Örgütsel Güvenin Rolü. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü [Yayımlanmamış doktora tezi], Erzurum.

Kant, I.(2019). Eğitim Üzerine. Çev., S. Emre Bekman. İstanbul: İzYayıncılık.

Karabatak, S.(2015). Türkiye’de Okul Yöneticilerinin Yetiştirilmesi ve Yurtiçi Alanyazında Sunulan Model Önerilerinin İncelenmesi. Turkish Journal of Educational Studies, 2(3), 79-107.

Kasalak, G.(2020). Okul Yöneticileri Kendi Mesleki Gelişim Etkinliklerini Nasıl Algılıyorlar?. Yaşadıkça Eğitim, 34(1), 111-130.

Kavrayıcı, C.(2019). Okul Müdürlerinin Liderlik Stillерinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Anadolu University Journal of Education Faculty, 3(2), 116-131.

Kaya, M. ve Koca, İ. (2020). Okul müdürü kavramına ilişkin metafor araştırmalarının incelenmesi: bir meta-sentez çalışması. Alanyazın Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi, 1(3), 23-38.

Kayıkçı, K.(2001). Yönetici Yetiştirme Sorunu. Millî Eğitim Dergisi, 150(28-32).

Kearney, C. (2020). Entrepreneurial Leadership and Its Impact on The Emergence of Entrepreneurial ventures. In Organizational Mindset of Entrepreneurship (Pp.9-24).Springer, Cham.

Keçeciöğlü, T.(1998).Liderlik ve Liderler (1.Baskı).İstanbul: Kal-DerYayımları.

Kuratko, D.F.(2007). Entrepreneurial Leadership in The 21st Century: Guest Editor's Perspective. Journal of Leadership and Organizational Studies,13(4), 1-11.

Kurun, M.(2019).Okul Yöneticilerinin Yönetmel Davranışları ile Sanal Kayıtarma Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Master's Thesis, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Küçük, Y., Arslan, Ö., Baydemir, Y., Abdurrahmanoğulları, Öve Özkan, Ö.(2021). Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Davranışlarının İncelenmesi. Black Sea Journal of Public and Social Science, 3-4.

Laljami, N.(2009).Making Strategic Leaders. Springer.

Lark, K. and Clark, M. (1996) Choosing To Lead. (2nd Edition) Greensboro, North Carolina, Center For Creative Leadership.

Latham, G. P & Locke, E. A. (2006). Enhancing The Benefits and Overcoming The Pitfalls of Goal Setting. Organizational Dynamics, 35(4), 332-340.

Riley, P.(2015). The Australian Principal Occupational Health, Safety and Wellbeing Survey. Analysis Policy and Observation.

Roach, V., Smith, L. W & Boutin, J. (2011). School Leadership Policy Trends.

Samadzade, H&Ada, S.(2014).Survey of Educational Administration Academic Status in Iran From The Perspective of Islamic Azad University Faculty Member, A Qualitative Study. International Journal of Academic Research,6(5).

Sarpkaya, R.(2014).Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi (4.Baskı).Ankara: AnıYayıncılık.

Savaş, G. (2019). Okul yöneticisi yetiştirilmede dünyadaki eğilimler ve Türkiye için öneriler. Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama, 2(1),59-72.

Saylık, A., Saylık, Nve Sağlam, A.(2021).Eğitimcilerin Gözünden Türk Eğitim Sistemi: Bir Metafor Çalışması. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,18(1), 522-546.

Scheerens, J. (Ed.). (2012). School Leadership Effects Revisited: Review and Meta-Analysis of Empirical Studies. Springer Science and Business Media.

Scheerens, J. & Bosker, R. (1997). The Foundations of Educational Effectiveness. Pergamon.

Schleicher, A. (2012). Preparing teachers and developing school leaders for the 21st century: Lessons from around the world. OECD Publishing, 2, rue Andre Pascal, F-75775 Paris Cedex 16, France.

Schmuck, R. A. (2006). Practical Action Research For Change. Corwin Press.

Schriesheim, C. A. & Bird, B. J. (1979). Contributions of The Ohio State Studies To The Field of Leadership. Journal of Management, 5(2), 135-145.

Sebastian, J. & Allensworth, E. (2012). The Influence of Principal Leadership on Classroom Instruction and Student Learning: A Study of Mediated Pathways To Learning. Educational Administration Quarterly, 48(4), 626-663.

Sebastian, J., Huang, H. & Allensworth, E. (2017). Examining Integrated Leadership Systems in High Schools: Connecting Principal and Teacher Leadership To Organizational Processes and Student Outcomes. School Effectiveness and School Improvement, 28(3), 463-488.

420

Seibert, S. E., Wang, G. & Courtright, S. H. (2011). Antecedents and Consequences of Psychological and Team Empowerment in Organizations: A Meta-Analytic Review. Journal of Applied Psychology, 96(5), 981.

Sendjaya, S., Sarros, J. C. & Santora, J. C. (2008). Defining and Measuring Servant Leadership Behaviour in Organizations. Journal of Management Studies, 45(2), 402-424.

Sevim, E. ve Eksi, H. (2021) Nitel Desenler: Eylem Araştırması, İstanbul: EDAM.

Sharts-Hopko, N. C. (2002). Assessing Rigor in Qualitative Research. Journal of The Association of Nurses in AIDS Care, 4(13), 84-86.

Shivers, S. L. (1999). A Role Theory Approach To Understanding Transformational and Transactional Leadership Behaviors: The Role of Interpretations of Organizational Context (Doctoral Dissertation, Purdue University).

Silverthorne, C. (2000). Situational Leadership Theory in Taiwan: A Different Culture Perspective. Leadership and Organization Development Journal.

Sinnema, C. E., Le Fevre, D., Robinson, V. M & Pope, D. (2013). When Others' Performance Just Isn't Good Enough: Educational Leaders' Framing of Concerns in Private and Public. Leadership and Policy in Schools, 12(4), 301-336.

Sithy Safeena, M.G. H & Thowfeek Ahamed, S. (2020). The Leadership Style of School Principal and Performance of Teachers. Speziale, H. S., Streubert, H. J & Carpenter, D. R. (2011). Qualitative Research in Nursing: Advancing The Humanistic Imperative. Lippincott Williams and Wilkins.

Spillane, J.P. (2012). Distributed Leadership (Vol. 4). John Wiley and Sons.

Şişman, M ve Taşdemir, İ. (2008). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Şişman, M ve Turan, S. (2002). Dünyada Eğitim ve Yöneticilerinin Yetiştirilmesine İlişkin Başlıca Yönelimler ve Türkiye için Çıkarılabilecek Bazı Sonuçlar. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(1), 13-26.

Taipale, A. (2012). International Survey on Educational Leadership. A Survey on School Leader's Work and Continuing Education. Finnish National Board of Education and The Author. Layout: Edita Prima Oy.

Taylor, C.M., Cornelius, C.J & Colvin, K. (2014). Visionary leadership and its relationship to organizational effectiveness. Leadership and Organization Development Journal.

Taylor, T. (2008). The Servant Leadership of John Wooden. Pepperdine University.

Taymaz, A.H. (2003). Okul Yönetimi (7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık

Taymaz, H. (2011). Okul Yönetimi: İlköğretim ve Ortaöğretim Okul Müdürleri İçin. Pegem A Yayıncılık.

Tekin, A. G. Y ve Ehtiyar, R. (2011). Başarının Temel Aktörleri: Vizyoner Liderler Visionary Leaders: The Major Actors of Success. Journal of Yaşar University, 24(6), 4007-4023.

Tekin, S. (2008). Sihirli Liderler (1. Bs.). İstanbul: Kum Saati Yayın Dağıtım.

Terci, F. (2008). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yönetici Yeterlik Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.

Terzi, Ö. S. (2013). Millî Eğitim Bakanlığı'nın İlk ve Orta Dereceli Okullarda Müdür Seçiminde Uyguladığı Yöntemlerin Mevzuata Göre Değerlendirilmesi (1990-2012)(Doctoral Dissertation, SDÜSosyal BilimlerEnstitüsü).

Tichy, N.M&Devanna, M.A. (1986).The Transformational Leader. Training and Development Journal.

Timperley,H.,Wilson,A.,Barrar,H&Fung,I.(2008).TeacherProfessionalLearningandDevelopment (Vol.18).International Adacemyof Education.

Tozlu, N.(1997).Eğitimfelsefesi. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Tschannen-Moran, M & Gareis, C. R. (2005). Cultivating Principals' Self-Efficacy: Supports That Matter. Journal ofSchool Leadership, 17(1), 89-114.

Williams, P.(2014).Leadership Excellence. Barbour Publishing. Inc. Ohio.

Yalçın, A. (2012). Liderlik, Erdem, İ. (Ed.) İçinde Örgütsel Davranış. Ankara: Nobel Yay. Basım.

Yenice, N., Sümer, Ş., Oktaylar, H. C ve Erbil, E. (2003). Fen Bilgisi DerslerindeBilgisayar Destekli Öğretimin Dersin Hedeflerine Ulaşma Düzeyine Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,24(24).

Yeşil, A.(2016). Liderlik ve motivasyon teorilerine yönelik kavramsal bir inceleme. Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(3),158-180.

Yıldırım, Ave Simsek, H.(1999). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11Baski:1999-2018).

Yıldırım, N.(2011). OkulMüdürlerininGörevlerine İlişkin Yaşadıkları Sorunları Çözme Öyküleri Işığında Denge Roller. Journal of Kirsehir Education Faculty,12(4).

Yılmaz, H.(2011).Güçlendirici Liderlik. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.